

Chrońmy swoje dane osobowe oraz dokumenty tożsamości.

Nie każdy zdaje sobie sprawę z zagrożeń jakie niesie za sobą kradzież lub zgubienie dowodu osobistego. Nie powinniśmy też w żadnym wypadku oddawać go "pod zastaw" innym osobom. To bardzo poważny problem, mogący doprowadzić do szeregu trudnych do wyjaśnienia sytuacji z wykorzystaniem naszych danych do celów przestępczych. Dowód osobisty jest dokumentem niezbędnym do załatwienia podstawowych spraw w urzędach czy bankach, a dla złodzieja jest szansą na wzięcie kredytu czy towarów na raty, za które płacić będziemy my. Jak można się przed tym ochronić?

Co zrobić gdy utracimy dowód osobisty?

Ustawa z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych, określa sposób postępowania w przypadku utraty dowodu osobistego oraz postępowania w razie znalezienia dowodu osobistego innej osoby. Stosownie do art. 42 wymienionej ustawy **osoba, która utraciła dowód osobisty (w wyniku kradzieży, zagubienia, zniszczenia), jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym najbliższy organ gminy** lub właściwą ze względu na miejsce pobytu polską placówkę konsularną. Organy te wydają zaświadczenie o utracie dowodu osobistego, ważne do czasu wydania nowego dokumentu, oraz powiadamiają o tym, organ, który wydał dowód osobisty, w celu unieważnienia dokumentu. Ponadto osoba, która utraciła dowód osobisty, jest obowiązana wystąpić niezwłocznie o wydanie nowego dokumentu do właściwego organu gminy. Obowiązek ten nie dotyczy obywateli polskich przebywających stale za granicą.

Zawiadomienie o utracie dowodu osobistego wymaga osobistego stawiennictwa osoby, która utraciła dowód osobisty, a w przypadku niemożności osobistego stawiennictwa z powodu choroby, niepełnosprawności lub innej niedającej się pokonać przeszkody, zawiadomienia może dokonać pełnomocnik, po okazaniu pełnomocnictwa udzielonego na piśmie.

Unieważnienie dowodu osobistego w systemie informatycznym daje gwarancję bezpieczeństwa posiadaczowi dokumentu, że nie zostanie obciążony negatywnymi skutkami w przypadku nielegalnego posłużenia się dokumentem przez nieuczciwego znalazcę.

Co zrobić gdy znajdziemy cudzy dowód osobisty?

Obowiązkiem osoby, która znalazła dowód osobisty innej osoby, jest niezwłoczne przekazanie tego dokumentu najbliższemu organowi gminy, Policji lub innemu organowi administracji publicznej. Organy te przekazują niezwłocznie dowód osobisty organowi, który go wydał, w celu unieważnienia dokumentu. **Osoba, która znalazła dowód osobisty innej osoby, może również, bez zbędnej zwłoki, przekazać ten dokument posiadaczowi dowodu osobistego.** W tym przypadku posiadacz dokumentu może również zawiadomić najbliższy organ gminy lub właściwą ze względu na miejsce pobytu polską placówkę konsularną, o utracie dowodu osobistego, w celu jego unieważnienia.

Czy zostawiać dowód osobisty „pod zastaw”?

Warto również wiedzieć, że **każda sytuacja, w której jesteśmy zmuszani do pozostawiania dowodu osobistego „pod zastaw”** (np. w wypożyczalniach sprzętu sportowego, recepcjach biur lub hoteli itp.), **jest naruszeniem przepisów prawa i nie powinniśmy się na to godzić.** Wystarczy by dane osoby (klienta) dla realizacji umowy zostały spisane z dowodu osobistego. Zgodnie bowiem z art. 33 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych, dowodu osobistego nie

wolno zatrzymywać, chyba że możliwość taka wynika z wyraźnego uregulowania zawartego w przepisach prawa.

Powyższe oznacza, że np. przedsiębiorcy nie mają podstawy prawnej, aby żądać od swoich klientów pozostawienia dowodu osobistego „pod zastaw”. Działanie takie wiąże się z dużym niebezpieczeństwem wykorzystania danych zawartych w dowodzie osobistym (lub innym dokumencie tożsamości) klienta przez nieuczciwego przedsiębiorcę do popełnienia przestępstwa na szkodę osoby, której dane zostały wykorzystane.

Zatrzymanie cudzego dowodu osobistego przez podmioty nieuprawnione stanowi wykroczenie, podlegające karze ograniczenia wolności albo karze grzywny.

Czy o utracie dowodu osobistego zawiadomić bank?

W przypadku utraty dowodu osobistego warto pamiętać o jeszcze jednej dodatkowej, ale jakże ważnej możliwości pozwalającej na uniknięcie poważnych konsekwencji jego utraty, a mianowicie **warto zgłosić się niezwłocznie do dowolnego banku i powiadomić o utracie dokumentu. W takim przypadku nasz utracony dokument zostanie zarejestrowany w Systemie Dokumentów Zastrzeżonych**, do którego dostęp mają wszystkie banki, a tym samym nikt w żadnym banku nie weźmie już pożyczki, nie założy rachunku, ani nie dokona jakiegokolwiek innej czynności powołując się na utracony przez nas dokument. Zatem System DZ skutecznie ogranicza możliwość późniejszego wykorzystania osobowych poszkodowanej osoby do celów przestępczych popełnianych w imieniu i na szkodę osoby, która dokumenty utraciła.

Warto wiedzieć, że z tego systemu korzystają nie tylko banki, ale także operatorzy telefonii komórkowych, Poczta Polska i szereg innych podmiotów uczestniczących w obrocie prawnym. Wszystkie najważniejsze informacje o Systemie DZ znajdują Państwo na stronie: www.dokumentyzastrzezone.pl

